

Nemocenské pojištění

Právní úprava

- Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění
- Dávky nemocenského pojištění
 - Dočasná pracovní neschopnost
 - Nařízená karanténa
 - Vyrovnávací příspěvek v těhotenství
 - Peněžité pomoci v mateřství
 - Podpora při ošetřování člena rodiny
 - Otcovská

Účast na nemocenském pojištění

- Zaměstnanci
-
- Povinná účast – zaměstnanci
- Dobrovolná účast – OSVČ

Podmínky účasti

- Výkon činnosti na území ČR
- Výše započitatelného příjmu (odlišnosti dle pracovní smlouva, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti)
- Nemocenské pojištění vzniká dnem, ve kterém začal zaměstnanec konat práci
- Nemocenské pojištění zaniká dne skončení doby zaměstnání

Náhrada mzdy x nemocenská

- Prvních dnů dočasné pracovní neschopnosti poskytuje zaměstnavatel náhradu mzdy (za pracovní dny)
- Dávky nemocenského pojištění jsou vypláceny od dne dočasné pracovní neschopnosti do nejdéle 380 kalendářních dnů od dne vzniku pracovní neschopnosti
- U pojištěnců, jež jsou poživateli starobního důchodu činí podpůrní doba nejvýše 70 kalendářních dnů

Náhrada mzdy

- od 1..... dne dočasné pracovní neschopnosti, vyplácení se jen za pracovní dny
- Výpočet vychází z upraveného průměrného výdělku
- Redukční hranice pro rok 2021:
 1. redukční hranice Kč
 2. redukční hranice Kč (1,5 násobek I. redukční hranice)
 3. redukční hranice Kč (3,0 násobek I. redukční hranice)
- Výše upraveného průměrného výdělku
 - 90 % z 203,35 Kč
 - 60 % z 304,85 – 206,85 Kč
 - 30 % z 609,70 – 310,28 Kč
 - 0 % z částky nad 620,38 Kč

- Náhrada je určena na % z upraveného průměrného výdělku za pracovní dny

Příklad 1 – Redukovaný výdělek

Paní Lenka pracuje na základě pracovní smlouvy. Její průměrný výdělek za předcházející čtvrtletí byl 210 Kč / hodinu. Určete redukovaný průměrný výdělek pro účely výpočtu náhrady mzdy, je-li paní Lenka dočasně pracovně neschopná celkem 7 kalendářních dnů.

Příklad 2 – Náhrada mzdy

Paní Lenka pracuje na základě pracovní smlouvy. Její průměrný výdělek za předcházející čtvrtletí byl 400 Kč / hodinu. Určete redukovaný průměrný výdělek pro účely výpočtu náhrady mzdy a náhradu mzdy, je-li paní Lenka dočasně pracovně neschopná celkem 3 kalendářní dny (celkem 24 pracovních hodin).

Redukovaný průměrný výdělek:

Náhrada mzdy:

Nemocenská

- Od do nejvýše 380. kalendářního dne
- Výpočet denního vyměřovacího základu je určen redukčními hranicemi
- Redukční hranice pro rok 2021:
 - 1. redukční hranice Kč
 - 2. redukční hranice Kč
 - 3. redukční hranice Kč
- Výše denního vyměřovacího základu
 - 90 % z Kč
 - 60 % z (1 773 Kč – 1 182 Kč)
 - 30 % z (3 545 Kč – 1 773 Kč)
 - 0 % z částky nad Kč
- Výše nemocenské
 - Od 15. do 30. kalendářního dne % denního vyměřovacího základu
 - Od 31. do 60. kalendářního dne % denního vyměřovacího základu
 - Od 61. do 380. kalendářního dne% denního vyměřovacího základu

- Pojištěnec nemá nárok na nemocenské:
 - Úmyslně si přivodil dočasnou pracovní neschopnost
- Redukce dávky nemocenského na 50 % pokud si pojištěnec přivodil dočasnou pracovní neschopnost
 - Zaviněnou účastí ve rvačce
 - Následkem své opilosti
 - Při spáchání úmyslného trestního činu

Příklad 3 – Vyměřovací základ

Paní Lenka pracuje na základě pracovní smlouvy. Její denní vyměřovací základ za rozhodné období je 2 900 Kč. Určete redukováný denní vyměřovací základ.

Příklad 4 – Nemocenská

Pan Petr pracuje jako kastelán na zámku. Vypočítejte výši nemocenské za měsíc říjen, byl – li dočasně pracovně neschopný od 1.10 do 20.10. Denní vyměřovací základ za rozhodné období činí 1 200 Kč

Náhrada mzdy:

Nemocenská:

Redukovaný denní vyměřovací základ

Nemocenská od 15. do 20. kalendářního dne na den:

Nemocenská za 6 dnů celkem:

Příklad 5 – Souhrnný příklad

Vypočítejte výši náhrady mzdy a nemocenskou u paní Zdeny, které je dočasně práce neschopná od 1.10.2021 do 31.10.2021. Průměrný hodinový výdělek pro účely náhrady mzdy je 282 Kč/hod. Denní vyměřovací základ za rozhodné období činí 2 100 Kč. Pracovní doba je sjednaná na 8 hodin denně.

Dočasná pracovní neschopnost:

Náhrada mzdy:

Nemocenská:

Náhrada mzdy od 1.10 do 14.10.

Výše upraveného průměrného výdělku:

Náhrada mzdy za 1 den

Náhrada mzdy za 10 dnů

Nemocenská od 15.10 do 31.10.

Denní vyměřovací základ =

Výše upraveného denního vyměřovacího základu:

Nemocenská od 15 do 30. kalendářního dne

Nemocenská 31. kalendářní den

Celkem nemocenská =

Příklad 6 – Souhrnný příklad

Obchodní ředitel společnosti Frozen, s.r.o. má sjednanou základní mzdu 70 000 Kč / měsíc. U svého zaměstnavatele podepsal daňové prohlášení. Provedte výpočet mzdy, náhrady mzdy a nemocenské za období od 1.9. do 31.10.2021 byl-li tento zaměstnanec dočasně práce neschopen od 23.9.2021 do 31.10.2021 (celkem 38 kalendářních dnů). V měsíci září je celkem 21 pracovních dnů.

Průměrný výdělek pro účely náhrady mzdy činí 418 Kč, denní vyměřovací základ za rozhodné období je 2 400 Kč.

Dočasná pracovní neschopnost celkem 38 kalendářních dnů

Náhrada mzdy od 23.9. do 6.10., celkem 14 kalendářních, celkem 10 pracovních dnů, z toho v září 6 dnů, v říjnu 4 dny

Výpočet náhrady mzdy:

Výše upraveného průměrného výdělku:

Výše náhrady mzdy za 1 den:

Výpočet nemocenské

Výše denního vyměřovacího základu

Výše nemocenské od 15. do 30. kalendářního dne

Výše nemocenské od 31. do 38. kalendářního dne

Výpočet mzdy září 2021

Hrubá mzda

Hrubá mzda

Sociální zabezpečení 24,8 %

Zdravotní pojištění 9 %

Sociální zabezpečení 6,5 %

Zdravotní pojištění 4,5 %

Základ daně

Daň 15 %

Sleva poplatník

Zálohová daň po slevě

Náhrada mzdy 6 dnů

K výplatě

Výpočet mzdy říjen 2021

Hrubá mzda

Základ daně

Náhrada mzdy 4 dny

Nemocenská

Celkem náhrada a nemocenská

Zdravotní pojištění

Plátcí pojistného

- Pojištěnci
 - Zaměstnanci
 - Osoby samostatně výdělečně činné
 - Osoby bez zdanitelných příjmů, za které neplatí pojistné stát
- Zaměstnavatelé
- Stát

Sazba pojistného

- Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- % z vyměřovacího základu za rozhodné období
- rozhodné období, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí
- u osoby samostatně výdělečně činné je rozhodným obdobím kalendářní rok, za který se pojistné platí

Vyměřovací základ – zaměstnanec

- úhrn příjmů zúčtovaných mu zaměstnavatelem v souvislosti s výkonem zaměstnání (= hrubá mzda),
- minimálním vyměřovacím základem** je minimální mzda (..... Kč)
- maximální vyměřovací základ** – není

Sazba činí % z vyměřovacího základu

Vyměřovací základ – zaměstnavatel

- hrubá mzda zaměstnance
- maximální vyměřovací základ** – není
- Sazba činí % z vyměřovacího základu

Placení pojistného

- zaměstnavatel odvádí část pojistného, které je povinen hradit za své zaměstnance
- současně odvádí i část pojistného, které je povinen hradit zaměstnanec, srážkou z jeho mzdy nebo platu, a to i bez souhlasu zaměstnance
- pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce je splatné v den, který je zaměstnavatelem určen pro výplatu mezd a platů za příslušný měsíc

Příklad 1 – Zdravotní pojištění

Hrubá mzda zaměstnance za listopad 2021 je 29 000 Kč. Vypočtete zdravotní pojištění, které bude platit zaměstnanec. Jak velkou částku bude platit za svého zaměstnance zaměstnavatel. Zaměstnanec pracuje na základě pracovní smlouvy.

Příklad 2 – Dohoda o provedení práce

Paní Pavla vypomáhá v prodejně potravin (uzavřela dohodu o provedení práce). Její měsíční odměna za únor byla:

- a) 5 000 Kč
- b) 10 100 Kč

Příklad 3 – Dohoda o pracovní činnosti

Pan Tomáš uzavřel dohodu o pracovní činnosti na období 1.10.2021 až 10.10.2021. Předpokládejte, že pan Tomáš je současně OSVČ v hlavní činnosti. Vypočtete, jak velké zdravotní pojištění bude muset zaplatit, pokud jeho odměna bude:

- a) 2 000 Kč
- b) 7 000 Kč

Příklad 4 – Dohoda o pracovní činnosti

Jazyková škola, s.r.o. uzavřela s panem A dohodu o pracovní činnosti od 2.9.2021 do 4.9.2021. Výše odměny činí 2 000 Kč. Od 24.9.2021 do 27.9.2021 uzavřela se stejným zaměstnancem dohodu o pracovní činnosti se sjednanou odměnou 2 000 Kč. Určete výši pojistného na zdravotní pojištění.

Rozhodné období – kalendářní měsíc

Částka =

Pojistné zaměstnanec =

Pojistné zaměstnavatel

Příklad 5 – Zdravotní pojištění

Železniční společnost s.r.o. a zaměstnanec uzavřeli pracovní smlouvu od 10. 10. 2021 do 15. 10. 2021. Sjednaná výše odměny je 5 000 Kč. Určete výši pojistného na zdravotní pojištění. Žádné další příjmy za daný měsíc uvedený zaměstnanec nemá, není ani současně OSVČ.

Oznamovací povinnost

Pojistné zaměstnanec

Pojistné zaměstnavatel

Jak by se změnilo řešení, pokud by byla uzavřena dohoda o provedení práce, resp. dohoda o pracovní činnosti

DPP

Pojistné ZP zaměstnanec =

Pojistné ZP zaměstnavatel =

DPČ

Pojistné ZP zaměstnanec

Pojistné ZP zaměstnavatel

Příklad 6 – Zdravotní pojištění

Pracovní poměr generálního ředitele společnosti Media byl ukončen 31.10.2021. V měsíci listopadu obdržel čtvrtletní odměnu 7 000 Kč. Určete, zda daný příjem podléhá pojistnému na zdravotní pojištění.

OSVČ

- Vyměřovacím základem u osob samostatně výdělečně činných je % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení
- Minimální vyměřovací základ** - dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok o dva roky předcházející roku, pro který je vyměřovací základ stanovován (..... Kč, minimální měsíční záloha Kč)
- Maximální vyměřovací základ** - není
- Sazba pojistného je 13,5 % z vyměřovacího základu

- OSVČ** – – platí zálohy – měsíčně, do 8. dne následujícího měsíce, případný nedoplatek je splatný do 8 dnů od dne, kdy mělo být nebo bylo podáno daňové přiznání (k dani z příjmů), pokud nepodává, tak do 8.4. (podání přehledu o příjmech a výdajích),
- OSVČ – vedlejší činnost** – zálohy se neplatí, pojistné doplatí jednorázově do 8. dnů po odevzdání Přehledu o příjmech a výdajích (ze skutečného vyměřovacího základu), VZ je pro tyto OSVČ 50 % příjmů po odpočtu výdajů

Příklad 7 - OSVČ

Pojištěnec – OSVČ dosáhl za rok 2021 příjmů ze samostatné činnosti 950 000 Kč, výdaje na dosažení, zajištění a udržení byly 500 000 Kč. Určete, zda má pojištěnec přeplatek nebo nedoplatek na pojistném. Vycházejte, ze skutečnosti že zálohy na rok 2021 byly placeny z minimálního vyměřovacího základu (pro zjednodušení předpokládejte stejnou částku každý měsíc)

Zálohy na r. 2021

Vyměřovací základ:

Sazba: 13,5 %

Měsíční záloha:

Celkem zapláceno na zálohách

Přeplatek nebo nedoplatek?

-
- Minimální roční vyměřovací základ:
- Skutečný vyměřovací základ =
- Pojistné:

Nedoplatek =